

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: حسین کلاته ملایی، ۱۳۹۷

کارآمدی احکام فقهی در نظام سیاسی اسلامی

چکیده:

اساساً رمز پویایی فقه اسلامی در این است که با ظرافت و ظرفیت خاصی همه ابعاد زندگی انسان‌ها را اعم از فردی و اجتماعی پوشش داده و در قبال رخدادهای مختلفی حیات بشری توان پاسخگویی دارد؛ در بعد سیاسی اجتماعی، احکام حکومتی به عنوان راهکار اساسی برای حل معضلات و پدیده‌های نوظهور سیاسی و اجتماعی، در اختیار حاکم جامع الشرائط اسلامی قرار داده شده تا در شرائطی مختلف با مقتضیات و نیازمندی‌های جامعه اسلامی، با رعایت مصلحت آن و با تکیه بر شریعت، اقدام مقتضی را صورت دهد. احکام حکومتی با سابقه طولانی نظام سیاسی اسلامی در زمان پیامبر(ص) مرتبط بوده و با ماهیت اولی متفاوت از سایر احکام اسلامی، با حیثیت تقدم و برتری بر همه احکام و در طول حکم اولی الهی قرار دارد. احکام حکومتی با مشروعیت فقهی (به معنی شرعی بودن) با مبانی همچون ضرورت قانونمندی، ضرورت الهی بودن قانون، الهی و شرعی بودن همه شوون حکومت اسلامی، با ملاحظه تغییر و تحولات مقتضیات زمانی و مکانی و نقش آفرینی عنصر مصلحت در احکام حکومتی و رعایت مصالح جامعه اسلامی، مطابق با مقررات شرعی، مشروعیتش را حفظ نموده است. احکام حکومتی با توجه به تحولات زمانی و مکانی و با ملاک مصلحت جامعه اسلامی، با حفظ ضوابط مطرح در آن، از منظر فقه، با گستره و قلمرو آن در حوزه حقوق عمومی و در صورت لزوم- وجود مصلحت- حتی در قلمرو حقوق خصوصی افراد، حق دخل و تصرف برای حاکم اسلامی محفوظ است. همچنین در گستره اطاعت از احکام حکومتی، وجوب اطاعت از فرمان حاکم اسلامی مورد اهتمام فقه بوده و از این لحاظ، گستره اطاعت به میزان اطاعت همگانی برای افراد جامعه با هویت اجتماعی آن مورد لحاظ قرار دارد که بر همه افراد اطاعت واجب و تمرت حرام خواهد بود.

کلیدواژه‌ها: کلید واژگان: کارآمدی، احکام فقهی، نظام سیاسی اسلام.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۶۲۰۰۴

تاریخ دفاع: ۱۳۹۷/۰۵/۰۱

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محسن ولایتی

M.A. Thesis:

The Effectiveness of Judgment Courts in the Political System of Islam

Basically, the dynamics of Islamic jurisprudence is that with a subtlety and capacity, it covers all dimensions of human life, both individual and social, and can be accountable in relation to various events of human life. In the political dimension of society, the rulings of government as a basic solution to solve Dilemmas and emerging political and social phenomena are at the disposal of the general ruler of the Islamic Olympiad to act in a manner appropriate to the needs and requirements of the Islamic society, with due regard to its expediency and on the basis of the Shari'a. The rulings of a government with a long history of the Islamic political system are related to the time of the Prophet (pbuh), and with the first nature different from other Islamic rulings, with prestige of precedence and superiority to all judgments and during the first divine decree. Government rulings with legal legitimacy (in the sense of being religious) with principles such as the necessity of lawfulness, the necessity of the divine law, the divine and the shari'a of all the Islamic government, considering the changes in the temporal and spatial constraints, and the role of the element of expediency in the rulings of the government and observance The interests of the Islamic society, according to the Shari'a regulations, have maintained its legitimacy. Governmental rulings regarding the temporal and spatial changes and the expediency of the Islamic society, while preserving the rules set forth in it, from the point of view of jurisprudence, with its scope and scope in the field of public law and, if necessary, of expediency, even in the sphere of private property of individuals , The right to interfere with the ruler of Islam is reserved. Also, in the scope of obedience to the rulings of the government, the requirement to obey the ruling of the Islamic ruler is subject to jurisprudence, and in this respect, the scope of obedience to the extent of public obedience to the people of the community is subject to its social identity, which will be forbidden to all obligatory obedience and rebellion..